

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. LXXXIX. Præsumptio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

V.

Præsentia facit, ut consensus præsumatur, *l. qui tacet 142. ubi Decius & Cagnol. ff. de R. I. maxime si præfens contradicendo potuit actum impedire, l. sepe 63. verb. sed scientibus. & in verb. car autem. ff. de re judic. l. 1. §. Magistrum 5. ibi: Caterum si scit. gloss. in l. si fidejussor. §. 1. verb. manifestum. in fin. ff. de pign. & in cap. 2. verb. tacerit. in fin. 27. distinct. & gloss. in c. 2. extr. de his que sunt à Prælat. gloss. in l. si fidejussor. §. qui recusare. ff. qui satisd. cogantur. gl. in l. fin. §. si prædixerit. ff. naut. cap. stabul. Alex. conf. 129. n. 16. vol. 4. Ubique enim aliquis est præfens alicui actui, quem contradicendo posset impedire, nec ei contradicit, sibi præjudicare perhibetur, Bart. in l. que doris. col. fin. ff. solut. matrim. Intelligit, si scilicet de modico præjudicio agatur. l. 7. §. 1. ff. de pecun. Salic. 28. ff. de commun. divid. l. Labeo 19. cum gloss. ff. de acqu. plev. arcend. Jason. in d. l. que doris. n. 38. add. infr. lib. pen. c. tacens. & quod præsentia multa operetur, vid. Cujac. in Papim. lib. 79. de Verbor. Obligat. & in parat. C. de inutil. stipulat. imò quod poenitentiam intemptivam excludat, text. est in l. 1. C. de Error. Advoc. junct. l. 60. de Reg. Jur.*

VI.

Præsentia non præsumitur, sed probanda est, Matth. de Afflict. in decis. Neapolit. decis. 299. n. 28. Bald. in l. 2. C. de statutis & imagin. Paulus de Castr. in l. illud. Cod. de SS. Eccles. quia facti est, Carpzov. part. 3. confit. 3. def. 25. n. 5.

VII.

Præsentia aliquo non dicitur fieri, si non intelligat, l. diem 27. §. coram 5. ff. de recept. arbitr. gloss. in cap. ut circa. verb. coram. lib. 2. de Elect. Sic furiosum infantem aut dormientem non videri coram fecisse, respondit Florian. in l. coram 209. ff. de V. S. quem allegat Honthem. 2. de Art. Notar. cap. 14. n. 4. Licet enim præsentia semper excludat ignorantia allegationem, A. Faber in Cod. suo de Edendo def. 21. secus tamen in his modò dictis personis observatur, quia etiam præfens absentium loco habentur, l. ubi non nocet 124. §. 1. de Reg. Jur. l. sed si. 52. §. filiusfamil. ff. de injur. Antonius Faber dict. loc. n. 11.

VIII.

Præfens cujusque rei status spectatur, non præteritus aut futurus, l. uxori sue 33. in princ. & §. 1. de legat. 3. ita in vindictis seu provisionibus & immisionibus impetrandis satis est videre contractum seu testamentum, ex quo agitur ejusmodi esse, ut quantum ad præfens rejici fides scripturæ non possit vulg. l. optimam 14. de contr. committ. stip. & l. ult. de edict. D. ad l. 1. Mornac, ad l. 7. C. de reb. cred.

IX.

Ad præfens ova, cras pullis sunt meliora, inquit Gloss. in l. cum hi 8. verb. Medico præfente. ff. de transact.

X.

Quotiescunque lex in specie præsentiam personæ requirit, toties si quis per alium id faciat, ipse fecisse non intelligitur, quia sic legi satisfaciendum, quæ ita personæ præsentiam pro formâ substantiali requirit. Ita ergo in pro-

priâ personâ juramentum assertorium deponendum, cap. 47. X. de testibus, præsertim in Saxoniâ, Carpz. P. 1. Conf. 12. def. 31. sic quoque in propriâ personâ quis exhibere debet in judicio testamentum, Carpz. P. 3. Conf. 3. def. 33.

XI.

A Principe præfente dignitatem accipere honoratius est quàm ad absente vel per alium: & dignitas collata præfenti honoratior est, quàm quæ absenti defertur, & honoratior est, qui ad latus principis præfentes sunt. Brunnem. Caut. dignit. ordo. in fin.

XII.

A statu rei & personæ de præfenti in præteritum præsumitur, hinc qui hodiè solvendo non est, & ante longum tempus non fuisse censetur, Brunnem. ad l. 1. C. de peric. nominat. in fin.

CAP. LXXXVII. Præsentatio.

Axioma I.

Præsentationes sunt juris patronatus fructus, cap. consultationibus 19. de jure patronat. cap. cum Bertholdus 18. de re judic. cap. decernimus 32. & cap. filiis 35. 6. quest. 7. Philipp. Port. conf. 102. ex facto proponitur. n. 13. Ruin. conf. 50. super themate, n. 1. lib. 5. Petrus Duen. reg. 260. incip. existentes in quasi possessione. Roland. à Valle conf. 47. n. 30. lib. 1. Panormitan. in d. c. consultationib. num. 3. vers. sed ratio decidendi, & d. c. ex literis. num. 3. & 7. ibidemque Berous n. 12. de jure patron.

CAP. LXXXVIII. Præsidium, Auxilium, Beneficium.

Præsidium & Auxilium Legis meretur amittere, qui in Legem delinquit, cap. ult. de immunit. Eccles. l. 37. ff. de minor. l. 6. si quis omissa causa ratio est in l. 14. C. de Judeis. Exemplum in §. ult. C. de his qui ad Eccles. si quam 4. de opt. libert. conf. supr. lib. X. cap. X. §. 39.

CAP. LXXXIX. Præsumptio.

Axioma I.

Quoties quid ex facti circumstantiis non concurrente juris dispositione colligitur, toties est præsumptio hominis, quia hæc ab homine, seu judice tantum inducitur ex prudentiâ judiciariâ. Exemplum est in l. 23. ff. de minor. ubi judex ex habitu corporis præsumit de alicujus ætate. Aliud habet Baldus in l. 10. C. de probat. de juvene assidue adeunte virginem, quod ille præsumatur pater partus ab eâ editi.

II.

Quoties lex tantum aliquid præsumit, non verò simul de eo disponit, seu non simul condemnat, toties est præsumtio juris, quia hæc à jure inducitur. Exemplum est in l. 24. ff. de probat. ubi ex cancellatione Chirographi lex præsumit

(M) 4

præsumit liberationem. Eadem præsumtio oritur ex redditione chirographi. l. 2. §. 1. ff. de pact. vid. Menoch. l. 2. arbitr. jud. Quæst. cap. 89.

III.

Quoties lex non tantum aliquid præsumit, sed insimul ob hanc præsumtionem disponit seu reum condemnat, toties est præsumtio juris & de jure. Exempl. est in l. 34. C. ad L. Jul. de adult. & l. antiquè 20. C. ad Scitum Vellej. ubi mulier ob certas circumstantias suæ utilitatis causâ contraxisse præsumitur, & hinc disponitur, ne gaudeat Senatus Consulto Vellejano. Conf. cap. 33. X. de sponsal. & cap. 12. X. de præsumpt.

IV.

Præsumptio vim habet probationis, Mascardus de probat. conclus. 1222. num. 2. Menoch. l. pref. 36. Pacian. l. de probat. 8. n. 3. satis enim concludenter & liquidissimè illud dicitur probatum, quod ex juris probatione resultat. l. licet. imp. 74. & ibi Jason. n. 13. ff. de legat. 1. Covarruv. 2. var. resolut. cap. 6. n. 1. Farin. l. conf. 96. num. 27. hinc appellatur aperta & clara probatio & veritas, d. licet. ibique Bart. n. 2. Jason. in l. quidam testamento. ff. de vulgar. substit. l. si quis locuples 57. in fin. ff. de manumiss. testam. d. dolum. 6. C. de dolo. Forster. l. Confil. Marp. conf. 8. n. 17. liquidissima probatio, gloss. in l. si tutor. ff. de peric. tut. Hyppolit. in l. fin. in princ. ff. ad Leg. Cornel. de fideic. Cacheran. decis. 58. num. 14. qua de causâ duas præsumptiones juris simul junctas plenam facere probationem, cum Glossa in l. instrumenta. Cod. de probat. & in cap. cum dilectus. de successione ab intestato. responderunt Calcan. confil. 8. colum. 5. circa medium. Cravett. confil. 143. num. 12. & conf. 158. n. 11.

V.

Præsumptionis virtus est, ut onus probandi transferat in adversarium, l. ult. quod met. caus. l. ab ea parte 5. de prob. Bart. in l. quoties si quis caution. Dec. conf. 397. n. 4. etiam si unica tantum sit, l. ab ea 5. ff. de probat. l. si ve possidetis. C. eod. Bart. in l. in illa. in fin. ff. de V. O. Hyppol. de Mar. l. in sing. 451. incip. Decem. n. 1. Confil. conf. 304. n. 217. siquidem qui saltem unam præsumptionem pro se habet, eo ipso sufficienter probasse suam intentionem censetur, quod ab adversario non doceatur contrarium, glossa in l. si tutor. C. de peric. tut. Hyppol. de Mar. l. in rubr. C. de prob. n. 326. Lancelot. Contr. de off. Prætor. in caus. civil. de probat. 217. Alciat. in tract. de præsumpt. reg. 3. pref. 1. n. 4. Carpov. 5. resp. 71. n. 10. Ubi exemplum ponit in tutore, curatore & similibus administratoribus, pro quibus cum sit præsumptio, quod in officiis mandatis non segniter & negligenter, sed probè ac diligenter versentur, per not. Mascard. de probat. concl. 518. n. 3. Idè onus probandi culpam vel negligentiam in pupillum per hanc præsumtionem devolvitur. Sed limitat hanc assertionem seq. c. 12. & distinguit, utrum quis simpliciter præsumptione suâ nitatur, an simul aliquid excipiat, vel ad exculpationem sui adferat: ut priori quidem casu adversarius probare contra-

rium teneatur; posteriore verò ipse excipiens, qui, verbi gratia, suam diligentiam jactat: quia hanc allegationem probare debet, utpote novam qualitatem, l. 13. §. 2. de pub. in rem act. vid. Umm. in process. judic. disp. 15. n. 5. ubi hæc de præsumptione juris & de jure, vel juris tantum, non autem de præsumptione hominis, ut quæ non probationis vim habeat, sed sit tantum quoddam probationis additamentum, intelligenda esse declarat, add. & Pacian. lib. 1. de prob. c. 8. & seqq. nisi ea valde sit violenta, ut est ea, quæ ab aspectu tenetur. l. minor 32. de minor. idem Pacian. lib. 1. de prob. cap. 9. n. 4. & seqq. Limitationes quod attinet, has vide apud Ummium disp. 15. thes. 11. n. 6.

VI.

Præsumptionem vincit probatio. l. si chirographum 24. & l. 29. ff. de probat. l. 10. C. de non numer. pecun. Antonius Faber in Cod. lib. 4. tit. 14. de fin. 26. n. 6. Carpov. p. 1. confil. 10. de fin. 63. num. 9. & part. 2. confil. 2. de fin. 8. n. 2.

Limita, nisi sit juris & de jure. l. ult. in pr. ff. quod met. caus. Cravett. conf. 35. num. 5. & conf. 146. num. 7. Anton. Faber in Cod. lib. 4. tit. 14. de fin. 4. num. 2. Carpov. p. 3. confil. 17. de fin. 14. num. 2.

VII.

Illud præsumitur, quod se ita habet ordine & cursu naturali. l. si ita 47. §. 1. de hered. instit. cap. quia verisimile 10. de præsumpt. Et quod concludat cum rebus senfatis & verisimilibus. l. milites 8. §. oportet 1. C. de quæst. l. 14. C. de testam. l. 2. C. qui testam. fac. poss. Hinc uxor præsumitur acquisivisse ex bonis mariti. l. Quintus Mutius 51. ff. de donat. int. vir. & ux. Et ad Patrem præsumitur pertinere quod filius habet, nisi contra probetur l. 2. C. de patr. potest. Limita: nisi filius sit industrius & artifex, pater pauper, tunc enim à filio acquisitum in dubio ejusdem operâ quæsitum præsumitur. gloss. in l. 6. C. de bon. que lib. verb. ex substantiâ. Zas. in §. 10. Instit. de Adion. n. 7. ubi dicit, præsumtionem, quod ea, quæ filius possidet, à patre proveniunt, tunc procedere, si filius sit segnis, qui nescit aliquid operari, & pater sit dives; & per Jo- vem rogat, ut hanc retineamus distinctionem, utpote ex quo ille in arduo negotio consultus parti suæ obtinuit tria millia florenorum.

VIII.

Præsumptio est pro pietate. Hinc mater liberos alens in dubio alimenta donasse præsumitur l. 11. C. de Neg. Gest. Et vitricus alimenta privignis præstans animo donandi ea præstare præsumitur. l. si paterno 15. C. eod.

IX.

Legis præsumptionem qui sequitur, non censetur laxam habere conscientiam, Joh. Andr. in c. is qui fidem. de sponsal. Alciat. in c. cum contingat. num. 58. extr. de jurejur. & in c. novit. de jud. Pantschm. 1. pr. quæst. 10. num. 13. quia qui tali præsumptione nititur, probationem liquidissimam habere dicitur, l. si locuples 57. in fin. ff. de manumiss. test. gl. in l. tutor. C. de peric. tut. Curt.

Curt. jun. *conf.* 4. num. 3. Decian. *conf.* 54. col. 2. Boeckel. *de publ. jud. disp.* 2. num. 5. unde & pro veritate habetur, l. *fin. de prob.* Siquidem non quælibet præsumptiones sufficiunt, sed manifestissimæ requiruntur semper, quoties ex præsumptionibus, iudiciis, conjecturis, argumentis extrinsecus probationes assumuntur, l. 3. §. *præterea* 4. de *suspect. tut.* & l. *indicia* 19. C. de rei vindic. l. *cum citra* 15. C. de *jur. dot.* nec sufficit præsumptio, quam quis sibi assignit, vel adumbrat, sed præsumptio, de qua nominatim in iure fit mentio, cum comminisci præsumptiones aut conjecturas nobis liberum non sit, Cujacius in *Papin. l. ult. de his que ut indign.*

X.

Præsumptio specialis potentior est generali, l. *Divus* 7. ff. de *in integr. rest.* l. *cum de indebito* 25. ff. de *prob.* Bald. in l. *sive possidetis* col. 1. vers. *ultimo oppono.* Paril. *conf.* 29. n. 37. Cravett. *conf.* 258. n. 11. Menoch. *de arb. judic. cas.* 42. n. 14. Natt. *conf.* 164. n. 8. vol. 1. Riminald. jun. in l. *precibus* n. 417. C. de *impub. subst.* Vult. 1. *conf.* Marp. 22. n. 70. specialis enim tollit & elidit generalem, c. *illud* 11. de *presumpt.* l. *in toto* 80. ff. de R. I. Regn. Sixt. 2. *conf.* Marp. 10. n. 143. illique derogat, d. *cap. illud.* Mar. Socin. jun. *conf.* 128. n. 230. vol. 1. Regn. Sixtin. 3. *conf.* Marp. 12. n. 52. Cravett. *conf.* 258. *Efficaciora* n. 21. ut leges aliaque jura specialia generalibus derogant, Jaf. in l. *placuit* in *fin.* cum ibi alleg. de *judic.* ita quando præstō sunt speciales præsumptiones, rem aliquam esse feudalem arguentes, cessat præsumptio illa generalis allodialium Gloss. & Dd. in c. 1. per ill. text. de *controv. inter vassall. & fam.* c. 1. §. *sanam.* de *usur. rei feudal.* c. 1. §. *si contentio.* de *Capitan. qui Curiam vend.* Bald. in c. 1. §. *inter filiam.* num. 2. vers. *cum per qualitatem,* si de *feud. contr. int. Dom. & agnat. vassall.* Laurent. Kirchov. *tom.* 1. *conf.* Franc. 31. n. 5. Welsenb. 1. *conf.* 4. n. 68. imò eam etiam tollere generalem in criminalibus, ex l. *merito.* 51. ff. *pro soc.* deducunt Boer. *decis.* 104. Alex. *conf.* 77. in *causa accusationis.* in *fin.* vol. 1. Hyppolit. in l. 1. §. *Divus Adrianus.* n. 28. de *scar.* Welsenb. 1. *conf.* 19. n. 43. Fatinnac. 1. *conf.* *crim.* 11. num. 2.

XI.

Præsumptio sumpta à facto potentior est illa, quæ sumitur à non facto, Menoch. 1. de *presumpt.* *quest.* 29. n. 17. Goedd. 1. *conf.* Marp. 28. n. 100. Quotiescunque enim causa præsumendi factum subest, quæ inducitur ex aliis præsumptionibus, tunc factum præsumitur, Mascardus de *probat. conclus.* 732. n. 7. per c. *cum tu* 16. ibi: *quia utrumque esse potuit.* de *restib.* cum è contrario difficulter ex his quæ facta non sunt, nec apparent, præsumptio colligi possit. Flamin. Paril. de *confident. benefic.* *quest.* 71. n. 50. Anchar. *conf.* 302. Aym. Cravett. *conf.* 202. n. 9. per l. *quod Servius* 8. ff. de *condict. caus. dat.* l. *cum in lege* 33. ff. de *contr. empt.* & *conf.* 319. n. 3. vers. *decimonono.* per l. *quadam mulier* 77. ff. de rei vindic. l. 2. C. de *acquir. possess.* Menoch. 1. de *presumpt.* *quest.* 23. n. 2. ubi ex Mario Salomoni ad l. *Gallus* §. *quidam.* ff. de *liber. & possib.* refert, præsumptionem tum regnare, quando

apparet quid gestum; qualiter autem gestum, in obscuro est, cum non aliter quam rebus seu factis sic se habentibus judicandum sit, ut tradit Cravett. d. *conf.* 13. vers. *decimo nono.*

XII.

Præsumptio cæteris creditur firmior & potentior, quæ actum valere & consistere facit, l. *quoties* 12. ff. de *reb. dub.* l. *quoties* 81. de V. O. Dec. in l. *testamento.* n. 12. C. de *testam. milit.* & *conf.* 77. col. 4. vers. & *ista potens præsumptio.* Purpurat. in l. *rogasti.* §. *si tibi.* n. 38. ff. *si cert. petat.* Joh. Annibal. in *repet.* l. *post contractum.* n. 107. ff. de *donat.* Alciat. in *tr. de præsumpt.* reg. 3. præf. 34. Nevizan. lib. 6. Sylo. *Nuptial.* n. 47. vers. *item in dubio quod actus.* Cravett. *conf.* 52. Vant. in *tract.* de *nullit.* p. 1. n. 24. Menoch. 3. de *presumpt.* præf. 27. Unde & præsumptio, quæ facit valere actum, ut regina cæteris præferatur, Decius in *cap. quoniam Abbas.* n. 16. de *offic. delegat.* l. *contrabenda.* n. 13. de R. I. & l. *si donacione.* n. 12. C. de *collat.* Cravett. *conf.* 223. & *conf.* 235. n. 4. Vult. 1. *conf.* Marp. 29. n. 27. vide copiose Jafon. in l. *si Rufinus.* col. 1. C. de *testam. milit.* Tiraquell. in l. *boves.* §. *hoc sermone.* limit. 7. n. 6. de V. S.

XIII.

Præsumptio negativa fortior est affirmativa, Bald. in l. *filium.* lect. 1. n. 7. ff. de *his qui sui vel alien. jur.* Paril. *conf.* 29. n. 83. volum. 2. Menoch. 2. *arb. judic.* 472. n. 27. & *quest.* 29. n. 13. quia negativa potentius negat, quam affirmat affirmativa. gloss. in l. *hoc genus.* ff. de *condit. & demonstr.* & in *cap. cum dilectus de consuetud.* Jafon. in l. *decem.* col. 4. de V. S. Vult. 1. *conf.* 22. n. 67. cum seq. Tiraquell. in l. *boves.* §. *hoc sermone.* limit. 7. n. 6. de V. S. Jafon. in l. *Rufinus.* col. 1. C. de *rest. milit.* Alciat. in *repet.* l. 2. in *pr. num.* 39. de V. O.

XIV.

Præsumptio illa potentior quæ jure communi inhaeret, quam quæ speciali. Cravett. *conf.* 258. num. 21. Grat. *conf.* 64. num. 46. lib. 2. Bald. in l. *si quis decurio.* num. 5. C. ad L. Cornel. de *fals. allegatus ab Alciat.* in *repet.* d. l. 2. in *princ. num.* 35. ff. de V. O. Exemplum habes in l. *Miles* 7. ff. de *injuncto & irrit. testam.* quo loci prævalere dicitur præsumptio illa, quod miles testari voluerit jure communi, & non speciali, cum jus commune sit potentius, l. *ejus militis* 34. §. *militia missus* 1. de *militar. testam.*

XV.

Præsumptio naturalis potentior est accidentali l. *cum qui probabilem.* 19. C. de *Episc. & Cleric.* ibidemque Bald. ubi notat, quod præsumptio hæc prævaleat cuicunque opinioni, quem sequitur Cravett. *conf.* 250. num. 2. ita si v. g. præsumptio esset contra aliquem, quod occiderit, quia forte ejus erat inimicus & minas de occidendo intulerit, & alia præsumptio esset contraria, quæ à natura descenderet, quod scilicet is accusatus fuerit eo tempore in loco tam distante & remoto, ut per naturam fieri minimè posset, quod ibi esset tempore perpetrati homicidii, hæc præsumptio, quia naturalis, potentior est, & merito illi accidentali præferatur, Francisc. Brun. in *tract. de indic.* & *tortur.* p. 1. q. ult. n. 4. ubi vid. Exempla his similia alia,

XVI. Præ-

XVI.

Præsumptio, quæ à substantia descendit, fir-
mior est ea quæ à solennitate oritur. Hieronym.
Butigell. in repet. l. civitas. num. 17. ff. si cert. pe-
ratur. Exemplo hoc illustant Imp. Diocletia-
nus & Maximilianus in l. non Codicillum. 14. C.
de testam. ubi asseverant, præsumptionem esse
evidentem eum voluisse testari, qui heredis in-
stitutionem vel exheredationem adscripsit;
quia institutio vel exheredatio substantia te-
stamenti dicatur, §. ante heredis. 34. Inst. de le-
gat. & pr. Inst. de hered. liber.

XVII.

Præsumptio exclusiva delicti fortior est in-
clusiva, & illam tollit. Bart. in l. non solum. §. sed
probari. ff. de nov. oper. nunc. Roman. conf. 68.
Viss in proposito. Grammatic. decis. 18. num. 5.
Farin. 1. confil. crim. n. 7. semper enim præsum-
ptio bona & honesta sumenda est, ut delictum
evitetur. l. merito si. ff. pro socio. l. si defunctus
10. C. arbit. tutel. Bart. in l. facultas. C. de jure
fisci. Bald. in l. quisquis. num. 5. Cod. si cert. per.
Gædd. 1. Confil. Marpurg. 28. numero 206. Unde
etiam præsumptionibus contrariis (concurrenti-
bus illa non modo capienda, quæ delictum
excludit, Roman. conf. 68. viss mibi. num. 8.
Grammatic. conf. 31. num. 11. Bertazol. 1. con-
sult. decis. conf. 226. n. 5. verum etiam talis ex-
clusiva aliis inclusivis præferri debet. Rimi-
nald. conf. 136. n. 15. vol. 1. Burlat. conf. 94. n. 22.
Vult. l. conf. Marp. 15. n. 24.

XVIII.

Præsumptio illa judicatur potentior quæ be-
nignior. Bart. in l. si pupillo. ff. ad L. Falcid. Castr.
in l. 2. num. 7. C. qui testam. facere poss. Caccia-
lup. in l. omnes populi. num. 39. ff. de just. & jur.
Cravett. conf. 336. num. 42. vol. 3. Vult. 1. confil.
Marp. 22. n. 71. Exemplum sit, si pupillus 21. ff.
ad L. Falcid. Ubi cum recipiens à legatario, ali-
às debitore, duplicem ob causam recipere po-
tuisset, nempe causa adimplendæ conditionis,
& causa solvendi debitum naturale, recipere
dicitur ob causam solvendi debitum utpote be-
nignior, ut illa deinde in falcidiam imputen-
tur. Et hanc præsumptionem etiam præferri
illi, quæ facit valere actum, senserunt Jason. in l.
nominatim. in fin. de liber. & posthum. Nevizan.
lib. 6. sylv. nuptial. num. 47. vers. item in dubio.
& in simili docuit Alciat. quod in concursu du-
arum causarum illa prævaleat, quæ benignior.
in repet. l. 2. in pr. n. 34. de V. O. ubi etiam simul
ad l. 2. in fin. ff. ad L. Aquil. quæ adversari vide-
batur, respondet.

XIX.

Præsumptio illa validior, quæ verisimilitu-
dini magis convenit. Bald. in l. si ve possidetis, in
fin. ff. ut in possess. legat. Jason. in l. si extraneus.
num. 9. ff. de condic. qh. causam. Curt. jun. conf.
178. col. 1. Cravett. conf. 662. num. 22. vol. 4.
Francisc. Brun. in tractat. de indic. & tortur. p.
11. quest. ult. num. 2. cum dicit, quod illa furti
præsumptio, quæ oritur contra eum, qui noctis
tempore visus est aliquid sub pallio gestare, ex-
tinguatur atque diluatur ea præsumptione,
quæ nascitur, probando hunc accusatum vi-

rum bonum ac frugi fuisse, quia hæc præsum-
ptio verisimili magis consentanea. add. & An-
gel. in l. miles. C. de questio. unde etiam te-
stibus verisimiliora deponentibus majorem si-
dem tribui traditur in l. ob carmen. 21. §. ult. ff.
de testib. & c. in nostra 32. eod. tit. & copiose res-
Cravett. conf. 6. n. 56. & conf. 195. n. 10.

XX.

Præsumptio illa potentior, quia inæqualia
vitantur. Zuchard. in rubr. ff. si cert. per. Me-
noch. de præsumpt. dict. quest. 29. num. 16. Vult.
1. Confil. Marpurg. 22. num. 73.

XXI.

Ex præsumptionibus condemnatio sequi
potest. cap. asserte 2. de præsumpt. Bald. in l. qu-
cunque. num. 25. C. de serv. fugitiv. Alex. conf.
60. num. 1. lib. 2. Brun. de indic. & tortur. p. 1.
quest. 4. num. 7. Cravett. conf. 73. n. 29. Gram-
matic. confil. 22. n. 14. etiam in delictis occultis
& quæ sunt difficilius probationis, Marfil. conf.
44. num. 8. Paris. conf. 57. num. 33. & conf. 75. n.
16. Justin. Bond. conf. crimin. divers. 54. num. 34.
lib. 2. Paul. Merend. inter eadem confil. 90. num.
27. lib. 2. Clat. in practico. §. fin. quest. 20. vers.
secus tamen ad fin. Mascard. de probat. lib. 1.
concl. 495. num. 4. & concl. 459. n. 16. & conclus.
461. n. 10. Menoch. 1. de præsumpt. quest. 40. n. 13.
Nicol. Moron. de fide Treug. & pace. q. 186. n. 7.
Gabr. 1. de probat. concl. 1. n. 30. Brunor. à Solem
suo confil. crim. n. 7.

Declarat (1.) dummodo indicia & præsum-
ptiones sint indubitata. (2.) procedat quoad
pœnam extraordinariam, secus quoad ordina-
riam. Farin. in tit. de reo confesso & convicto.
quest. 86. num. 33. & 1. conf. crimin. 33. in add. lit.
1. Carrer. in practico. criminal. in tract. 3. de homici-
d. Brun. de indicis & tortur. part. 1. quest. 4.
num. 13. ad fin. vers. advertendum. tamen. Tira-
quell. de pen. caus. 27. num. 1. & seqq. latissimè
Mascard. de probat. concl. 1221. n. 35. Anton. Go-
mez de delict. 63. de homicid. num. 45. & ibi So-
arez in addit. lit. I. in verb. eleganter. Capye.
decis. 126. num. 15. Monticell. reg. crimin. n. 11.
& 25. Petr. Plac. in Epit. delict. cap. 14. num. 3. in
fin. Diaz. reg. 370. in princ. & 1. ampliat. cum
in extraordinariis pœnæ delictorum plerum-
que temperentur. Gigas in tr. de crim. l. 1. Ma-
jest. lib. 2. tit. 2. quem & per quos crimin. l. 1. Ma-
jestat. prob. quest. 24. num. 4. Innocent. in cap.
quia verisimile. num. 2. vers. nota tamen de præ-
sumpt.

XXII.

Præsumptio non cadit super certo, sed incerto.
gloss. in L. unic. §. accedat. verb. præsumatur.
C. res inter alios acta non noc. & in l. si ve possidetis.
cum ibi not. per Dd. C. de probat. Farin. 1. confil.
91. n. 7.

XXIII.

Præsumptio violenta admittit probationem
in contrarium. gloss. ult. in fin. extr. de presbyta
non baptizand. ac sufficit ad condemnationem,
quia pro certitudine habetur. c. licetis 12. & seqq.
extr. de presc. adserte 2. extr. eod.

XXIV.

Præsumptionem causat executio sententiæ.
cap. suscitata. 6. extr. de restitution. in integr. XXV. Præ-

XXV.

Præsumptionem elidit iuramentum cap. ult. extr. qui marimon. accusar. poss. unde si præsumptio sit contra aliquem, quod malitiosè proponat exceptionem, iuramentum debet præstare, quod malitiosè eam non proponat. cap. literas 13. extr. de restitut. spoliat.

XXVI.

PRÆSUMPTIO cedit veritati, quia veritas prævalet præsumptioni. l. nuptura filio 57. ff. de iure dotum. l. fin. in princ. ff. quod metus causa. l. cum de indebito 25. ff. de prob. l. in rebus 39. Cod. de iure dotum. Socin. conf. 164. col. 5. vers. sed ad banc objectionem. num. 10. volum. 2. Paris. conf. 29. n. 44. lib. 2. Roland. à Valle conf. 99. n. 11. lib. 1. Surd. conf. 7. n. 61. & conf. 16. n. 22. & conf. 28. num. 110. & conf. 37. num. 17. & conf. 80. n. 19. & conf. 423. num. 12. Card. Tusch. prætic. conclus. tom. 6. lit. P. conclus. 612. per totam. Menoch. conf. 86. num. 106. Stephan. Gratian. discept. forens. tom. 5. cap. 832. num. 15. & c. 909. n. 23. Carp. 209. part. 2. constitut. 2. de fin. 8. num. 5.

XXVII.

PRÆSUMPTIO una tollit aliam. l. Divus 7. ff. de in integr. restit. l. quidam testamento 30. ff. de vulgari & pupill. substit. l. 1. C. qui & adversus quos. l. fin. C. de Instit. & substit. c. tuam 26. de sponsal. cap. afferte 23. de præsumpt. Hippol. conf. 8. n. 6. Tiraquell. in l. si inquam. verb. donatione largitus. n. 150. C. de revocand. donat. Menoch. remedi. 15. recuper. num. 353. & n. 387. & de arbitri. lib. 1. quest. 76. n. 19. & conf. 101. n. 55. & conf. 343. n. 33. & de præsumpt. lib. 1. præf. 30. Mascard. de probat. conclus. 405. n. 5. & conclus. 832. n. 15. & conclus. 1147. n. 27. & conclus. 1224. & concl. 1377. n. 73. cum seqq. Surd. conf. 361. n. 35. Valasc. de partitionib. c. 38. n. 9. Farinac. in praxi criminal. part. 3. quest. 86. num. 102. cum seqq. & part. 4. conf. 102. n. 49. Benedict. Agid. in repet. l. ex hoc iure ff. de iustitia & iure part. 1. cap. 11. n. 17. idem Surd. conf. 16. n. 23. & conf. 31. n. 49. & conf. 69. n. 36. & conf. 80. n. 21. & conf. 383. n. 25. & conf. 486. n. 15. Stephan. Gratian. d. tom. 5. c. 824. n. 6. & 14. & c. 967. n. 14. Alex. Trentacinq. conf. 19. n. 10. p. 1. & conf. 37. n. 6. & 11. eadem p. 1.

XXVIII.

PRÆSUMPTIO fortior tollit debiliorem, d. l. Divus 7. ff. de in integr. restit. l. non solum 67. ff. de ritu nupt. latè Menoch. de præsumpt. lib. 1. præf. 30. num. 1. cum seqq. & lib. 6. præf. 64. n. 46. & conf. 22. n. 22. Surd. conf. 94. n. 61. & conf. 112. n. 73. & conf. 311. n. 79. & conf. 535. num. 5. Steph. Grat. tom. 4. cap. 611. n. 33. & cap. 650. n. 33.

& cap. 657. n. 33. [semper enim præsumptio minor & infirmior cedit majori & validiori. cap. literas 14. de præsumpt. gloss. in cap. transmissa de for. compet. & in cap. Michael de fil. presbyt. Bart. in d. l. Divus. & in l. transactionem. C. de transact. Dec. in c. quoniam. n. 8. de offic. deleg. Jafon. in l. jam hoc iure. col. 2. circ. fin. ff. de vulg. & pupill. subst. Alciat. de præf. reg. 1. præf. 9. n. 16. & resp. 269. n. 2. Curt. jun. conf. 35. n. 6. & conf. 163. n. 22. Cravett. conf. 145. n. 11. & conf. 149. n. 17. Grat. conf. 54. num. 40. vol. 4. Bursat. conf. 15. num. 22. lit. c. & conf. 340. num. 34. lib. 3.]

XXIX.

PRÆSUMPTIO una cedit pluribus, l. 3. §. 1. ff. de testibus. l. cum de indebito 25. in princip. ff. de probat. autb. itaque C. communia de success. Surdus conf. 1. num. 60. & conf. 94. num. 61. & conf. 313. num. 51. & conf. 383. n. 25. & conf. 429. n. 28. Sigismund. Scaccia de commerc. §. 1. quest. 1. n. 529. [Et pauciores vincuntur & tolluntur à pluribus, Autb. de consanguin. & uterin. fratrib. cap. 1. de Treug. & pac. Baldus in l. filium. n. 2. ff. de bis qui sunt sui vel alieni juris. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 37. n. 9. Decius conf. 470. n. 10. Socin. jun. conf. 59. n. 10. vol. 2. Cravett. conf. 145. n. 11. vol. 1. Gratian. resp. 55. n. 39. vol. 1. Bursat. conf. 19. n. 27. lib. 1. & conf. 272. n. 7. lib. 3. cum fortius probent plures, quàm una, c. illud 11. de præsumpt. Wesenb. 1. conf. 4. num. 30.]

XXX.

PRÆSUMPTIONES cessant inclaris, Anton. Monachus Florent. decis. 51. num. 49. [Præsumptionibus enim non est certandum, quando habemus veritatem ab ipso iudice detectam, l. cum de indebito 25. §. 1. ff. de probat. cap. quicumque 5. distinct. 81. Farinac. 1. conf. crimin. 77. n. 28.]

CAP. XC.

Præsuppositum.

Axioma I.

Præsupposito subducto, dispositio quoque subducitur, cap. si Papa 10. de privil. in 6. Clement. si summus 4. de sentent. excommuni. Alexand. conf. 126. Visi bus omnibus, de quibus in themate. lib. 5. Et qui loquitur præsuppositive, videtur loqui conditionaliter, Jacobus Menochius conf. 175. Judicis munus. num. 12. in princip. & vers. Et primò, cum allegatis. Decius consil. 644. num. 15. Decianus respons. 1. num. 16. volum. 1. Pantfchmannus 2. prætic. quest. 21. num. 64. Sixtin. 2. consil. Marpurg. 14. n. 136.

II.

Præsuppositum semper in quacunque dispositione est verificandum, per tradita à Decio conf.